

בראשונה קודם התחלת ל' יום הללו, כי מי שהוא אז בהיכל מ"ט של הטומאה יש לו ריוח מועט ומי שהיה בהיכל הראשון הרי בסוף הלמ"ד יום כבר נכנס להיכלות הקדושה כפי החשבון, ומי שהיה אז כבר בהיכלות הקדושה הרי הוא מתעלה יותר ויותר כפי החשבון והבן. והנה האחרונים כתבו בהלכות פסח דאיתן ל' יום דשואלין ודורשין מתחילין מיום פורים עצמו, הרי שענין חירות הזאת דהיינו היציאה מהיכלות הטומאה שבל' יום אלו מתחילין מפורים.

עריב נחל

המצוה בחשק נותן חיות

ויקרב וגו' אש זרה אשר לא צוה וגו'. פי' כי כל מצוה צריכה אנו לעשות בחשק רב ובצמאון גדול עד שבעשיית המצוה יהי בלי השארת חיות הגשמיות כלל אך המצוה עצמה נותנת בו שוב חיות שיוכל לחיות עוד ולא ימות בעבורה כמ"ש וחי בהם וכאן שלא הי' צווי מהשי"ת והם עשו זאת במסירות נפש לש"ש נשאר שניהם בלי חיות הגשמיות כלל וזוהי יצא נפשים בדביקות נפלא.

חידושי הרי"ם

בשעת שמתפלל או מצוה לא יחשוב מעבירות

וירד מעשות החטאת. הנ"ל עפ"י מאמר הגמרא אין מעבירין על המצות. כי כן דרך היצר לקרר את האדם בגשתו אל העבודה זו תפלה לומר לו הלא אתה מלא עון ואיך ימלא לבבך לגשת אל הקודש. אולם האמת אינו כן כי הקדוש ברוך הוא שומע תפלת כל פה ומרחם על הבריות לקבל ברחמים תפלתו. וז"ש אין מעבירין על המצות בל יעלה על זכרוננו העבירות בעת עשיית המצות. סור מרע ועשה טוב בשעה שאתה עושה טוב תסיר הרע מקרב לבבך אל תזכור עוד. וזה יורד מעשות החטאת וגו' בשעה שאהרן הי' מברך את ישראל לא הי' זוכר החטאת שלהם. וז"פ ואני תפלתי לך ה' עת רצון.

ע"י הכנעה וביטול זוכין לכל

זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא עליכם כבוד ה', עיין באוה"ח הקדוש שהביא הילקוט וז"ל זה הדבר אמר להם משה לישראל אותו יצה"ר תעבירו מלבבכם ותהי' כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, עיי"ש. אולי נוכל לפרש התו"כ הנ"ל, כי בפסוק שלפני זה כתיב ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה', ובהדיבור כתיב כי היום ה' נראה אליכם, ואח"כ הקריבו כל העדה היינו שנעשו מקורבים להקב"ה, ויעמדו לפני ד' היינו בדביקות נפלא ובכוונות עצומות, כטעם לפני ד' המרומז למדרגות גבוהות, אמר להם משה הלא חטא העגל הי' רק ע"י חסרון אמונה, שע"י שחסר להם מדרגת אור פני משה יום אחד וירדו ממדרגתם עי"ז באו להחטא, וכמאמר רבינו הק' מוהר"י מווארקא זצלה"ה על ענין פרה אדומה, ולכן אל תעשו זאת לעלות ולהלך בגדולות ונפלאות, וממילא ח"ו אם יחסר להם האור תוכלו לבא ח"ו לחסרונות, רק את הדבר אשר צוה ד' תעשו, היינו בסתם באמונה שלימה, לעשות כל המצוות יען אשר צוה ד', וכמאמר הרבי מלובלין למה תוקעין רחמנא אמר תקעו, היינו שזה הוא הכוונה הנבחרת בכל המצוות שאנחנו עושים מצות ד' שציונו בזה אף אם לא נדע שום טעם, ולא נרגיש שום אור ונעימות, אעפ"כ נעשה מחמת צווי הבוית"ש, וממילא יהי' לכם תיקון ע"י האמונה השלימה על החטא, ותזכו אח"כ וירא אליכם כבוד ד', שתראו בראי' חושית יקרא דה', מלא כל הארץ כבודו: והענין הוא דכל איש ישראל צריך לידע בדיעה ברורה דלית אתר פנוי מני, היינו דכל החושים וכל החיות הוא רק שפעו ית', והכל הוא מרוב חסדי ד', שברצונו להטיב כדרך הטוב להטיב, אבל אין לו לאדם כלום אצל בוראו, וכל ההארות ברוחניות ובגשמיות הכל הוא מאתו ית', ברוב רחמיו וחסדיו.

ה' מתענג מבניו יותר מהמלאכים

ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עיזים לחטאת, ומסיים הכתוב שור ואיל לשלמים לזבח לפני ה' ומנחה בלולה בשמן כי היום ה' נראה אליכם. הנה ידוע גודל מעלת ישראל, כי יעקב בחר לו יהי, ורצה בנו להיות לו לעם סגולה מכל העמים לעבוד אותו יום ולילה בלב תמים. והנה ידוע גודל מעלת הצדיקים העובדים אותו בלב שלם שהם מושלים כביכול בהקב"ה, כמאמר חכמינו ז"ל צדיק מושל ביראת אלהים, מי מושל בי צדיק, והם למעלה ממדרגות המלאכים.

משה כפה הרגשותיו לעשות רצון ה'

ביום וגו' קרא משה לאהרן וגו' - דע כי העושה דבר כזה שיתן גדולה הנודעת לו לזולתו, לו יהיה אחיו, כאשר יתחייב לעשותה לא ישלט בנפשו עשותה בג' שלמויות הא' שיעשנה במהירות, והב' בצירוף בחינת ההדרגות שישנם בדבר, והג' עשיית הדבר בפרסום לפני רבים, והודיע הכתוב כי שלשתם יחד שלט משה בנפשו ועשאה. כנגד המהירות אמר ביום השמיני, פירוש בהיות הבוקר טהור לב לא עכב, אלא תיכף קרא לאהרן לתת לו הכהונה ולא נתעצל ב' עשה הדבר בצירוף בחינת ההדרגה שנתן הכהונה לאהרן ולבניו יחד, הגם כי בזה יגדל העצבון בלבו שיראה גדולה מושכת לאהרן ובניו, ואשר יעצב אל לבו יעשה הדבר בהדרגות, בתחילה יקרא לאהרן ואחרי כן לבניו, כי לא היה הכרח בקריאת הבנים אז עם אהרן הג' במצב כל הזקנים דכתיב ולקני ישראל, לעשות הדבר בפומבי בפני רבים ונכבדים, וזה יורה על שלימות הרצון לעשות רצונו ויתברך וכפה הרגשותיו.

אור החיים

זה הדבר אשר צוה ה', שויתי ה' לנגדי תמיד

זה הדבר וגו'. צריך לדעת מה הוא הדבר. ורש"י פירש על הקרבת אהרן. ואין זה פשוט מאמר הכתוב שאמר תעשו ונראה שיכוין לומר על המעשה שהזכיר הכתוב בסמוך דכתיב ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה', דקדק הכתוב לומר לפני ה' ולא אמר לפני אהל מועד גם לא היה צריך לומר שהרי אמר בסמוך ויקחו וגו' אל פני אהל מועד, אלא ירצה לומר שהבינו עצמם בערך השלימות והמושכל והערכת עמידתם שהיא לפני ה', ובחינה זו היא השגת תכלית השלימות, כמאמר דוד שויתי ה' לנגדי תמיד כי בזה לא ימוט מימינו שהיא התורה, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו וכו' כישיבתו וכו' לפני מלך ומכל שכן לפני מלך מלכי המלכים, וכשהשכיל משה במעשה זה אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו פירוש צוה ה' שתעשו אותו, שתהיו תמיד מעריכים בדעתכם כי אתם עומדים לפני ה', וירא אליכם כבוד ה'.

אור החיים

הטעם שהקרבן מכפר

ויקרב אהרן אל המזבח ירמוז לדבריהם ז"ל שאמרו שאלו לנבואה חוטא מזה עונשו, אמרה הנפש החוטאת היא תמות, ולצד רחמי ה' אמר יביא קרבן, שעיקר מעשה הקרבן הוא מחשבת המקריב, כי הוא החייב בכל המעשה אשר יעשה בקרבן ההוא, לזיבח ולהשרף על האש, והיתה לו מחשבה זו לכפרה, והוא אומר ויקרב אהרן אל המזבח, פירוש הוא עצמו הכין לשים אשם נפשו, וקרב למזבח פירוש לזיחה לאישים, ועשה השחיטה במקומו לעגל, לצד רחמי ה' שנתרצה להביא חליפתו. וראיתי לתת לב בענין לפי מה שקדם לנו כי נשבע ה' להעמיד העולם וברואיו במשפט, וכל האומר הקב"ה וותרן וותרו בני מעיו אם כן אם הנפש החוטאת משפטה היא תמות, כמאמר הנביא, איך יביא קרבן ויפטר.

ונראה כי טעם נכון יש בדבר על פי המשפט, כי כשהאדם חוטא אין בחינתו בחינת אדם, על דרך אומנם ז"ל אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות, ונעשה בהמה, וביום שחור בתשובה רוח היא באנוש ועלה ממדרגת בהמה למדרגת אדם, האם ראוי הוא להמית אדם זה תחת בהמה, לזה יביא דוגמת החוטא שהוא בהמה, וישתתף עמה בצער החושב כי ראוי הוא לעשות בו משפט זה, וכפי זה חלק רוח המרגיש הוא מציל את האדם בהערה זו.

והוא מה שאמר הכתוב אדם ובהמה תושיע ה', כי חלק הבהמי שבאדם, בהצטרפותו עם האדם, שהוא בחינת ההשכל נושע בו, פירוש לצדו כדי שלא יענש, והוא אינו ראוי לעונש, וזוהי אפילו בדין הקרבת הקרבן בעד החטא הוא על קו המשפט, כאומרו משפטך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה'.

אור החיים

מפורים עד פסח יוצאים יום יום מהיכלות הטומאה

ויהי ביום השמיני. וזהו סוד שואלין ודורשין בהלכות פסח ל' יום, כי כמו שבפסח הראשון במצרים הוציא הש"י נפשותיהם של ישראל בפעם א' מכל היכלות הטומאה לגמרי, כן אח"כ בכל שנה ושנה מוציאים מעט מעט כפי שיעור שיכולין לצאת בל' יום לפי החשבון הנ"ל שבשמנה ימים יוצאים מהיכל א' ויש לכל א' מישראל עכ"פ עזר מעט כפי מדרגתו שהיה

ע"י השתוקקות בתורה ומצות מביא תענוג להשי"ת

זאת החיה אשר תאכלו. והנה כשאנו מסתכלין במעשינו איך שכל התענוג והשעשועים הבא ממעשינו להשי"ת הוא כאפס ואין נחשב לפי ערך הראוי לנו לעבוד אותו יתברך בכל מיני עבודות. אך שאינו באפשרי בכח האדם למיעוט השגת שכלו ועובד את השי"ת רק לפי ערך כחו ושכלו אבל ברצונו חפץ ומשתוקק מאוד ונכסף ומתאוה לעבדו יותר ויותר ממה שבכוחו והשגתו וזה הרצון והתשוקה חשוב לפני יתברך למאד ומקבל מזה תענוג ושעשועים גדולים לאין שיעור כי נקשר זה הרצון של האדם ברצונו יתברך ואז נעשה ייחוד וזיווג הבורא עם הכנסת ישראל וזה אכילה ותענוג שלו כביכול כשאנו משיבין אותו יתברך ברצונו הטוב וצופה ומביט שמאוד יכסוף לבבינו להשפיע לו בכל עת תענוג ושעשועים בכל האפשרי ויותר ואז נחשב זה הרצון אצל יתברך כמעשה ממש כמו שכתוב רצון יראי יעשה. היינו שהרצון נחשב להעשייה.

וזהו שכתב המדרש על פסוק זאת החיה אשר תאכלו, ר"ל דעיקר האכילה הוא החיות מה שאנו עושים רצונו יתברך ומעלים החיות והרצון הטוב כנ"ל. וזה שאמר דוד המלך ע"ה לעשות רצונך אלהי חפצתי, דעיקר העבודות הוא להשלים חפצך ורצונך. ותורתך בתוך מעי, ר"ל כשהאדם מכניס לתוך מעיו מה שהוא מותר על פי התורה ואוכל אותו בקדושה ואנו משלימים רצונו יתברך שאנו מקבלים עלינו עול מלכותו יתברך ומצותיו על ידי זה אנו נותנים שביעה וחיות לעילא כביכול ונעשה ייחוד למעלה כנ"ל.

ע"י זהירות מתאוה יהא לעשות רצון ה'

זאת החיה אשר תאכלו. במדרש תנחומא וזהו שאמר הכתוב לעשות רצונך אלהי חפצתי ותורתך בתוך מעי, אשרים ישראל שבכל אבר ואבר שבכם נתן מצוה, שרמ"ח איברים באדם ולכן אנו אומרים אשר יצר את האדם וכו' חלולים חלולים בגימטריא רמ"ח כמנין איברים שבאדם, בראש, לא תקיפו פאת ראשכם. בבשר, ושרט לנפש לא תתנו בבשרכם, ועוד מצות מילה וכו'. דהנה כל איש מישראל רצונו לעשות רצון קונו בתורתו ותפלתו, אמנם היצה"ר שבקרבנו וכח המתאוה שבמעיו הוא מונעו מעבודת השי"ת שמסיתו לכל תאוות אכילה ושתייה וישמין ישרון ויבעט. ובפרט ח"ו מי שנכשל במאכלות אסורות ובדברים הטמאים ונתפסם באיסור. אשר לא כן אורח צדיקים שהוא כאור נוגה המשברים תאוותם ולא למלאות כרסם, לכן לבם ברשותם לעבוד את ה' בתורה ומעשים טובים. וזהו שאמר דוד המלך ע"ה בענותנותו, לעשות רצונך אלהי חפצתי, שזה בודאי שרצוני לעשות רצונך, אמנם העיקר ותורתך בתוך מעי, לשמור התורה במעי ולא לתת התפשטות לכח המתאוה שבמעיו כדי שלא יעכבני מללכת בדרך אמת, ולכן סמך המדרש הפסוק הזה לפרשה זאת החיה אשר תאכלו, שהזהיר הכתוב שלא לאכול דברים הטמאים ולא תשקצו את נפשותיכם, ויהיה על ידי זה מניעה מעבודת השי"ת ואהבתו, כי הדברים הטמאים נקראים בשם אסור שהם אסורים בקליפה ואין להם עליה עד ימות הקץ שיעבור רוח טומאה מן הארץ כמ"ש בספר תניא ע"ש.

וזהו שאמר המדרש אשרים ישראל שבכל אבר ואבר שבכם נתן מצוה, רצונו לומר שע"י כן שאתם מקדשים כל אבר והם רמ"ח לקבל קדושת רמ"ח מצוות עשה ולהיות כסא ומכון לשבתו ית'.

להיות קדושים ומזומנים להשי"ת

והייתם קדושים, כי מלת קדושה נאמר על לשון הפרשה ותרומה, ונאמר גם כן על דבר מזומן ומוכן, כמו ולא יהיה קדש בבני ישראל, ונאמר ג"כ על ענין קדושה. וכל הפירושים הם מורים על ענין אחד, כי אי אפשר

לאדם להיות קדוש בקדושה של מעלה אלא אם כן הוא פורש ובודל עצמו מכל תאוות עניני העולם ומזמין את עצמו להשראת כבוד הבורא ב"ה אז יכול לקבל קדושת הבורא ב"ה. וזה אשר קדשנו במצותיו, מלשון קידושין ופירשו בגמרא דאסר לה אכולי עלמא כהקדש, ואז היא מזומנת לו לבדו ובזה נקרא קידושין. וככל החזיון הזה אנו צריכים להיות קדושים לבוראנו. כי קדוש אני, פירוש שאני בודאי מוכן ומזומן לקדש אתכם בכל רגע ולקבל תפלתכם ותורתכם רק שאתם צריכים להיות קדושים ומזומנים.

עבודת ישראל

רק הגוף אפשר לטמאם ולא הנשמה

אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם, כי אני ה' אלקיכם והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ וגו', יאמר כי הנשמה חלק אלוה ממעל ואינה מקבלת זיהומת חלאת מאכלים מתועבים כי מה לה ולמאכל המתועב והיא עצם רוחני אוירי מאת ה' מן השמים, אך הגוף מתטמא ע"י המאכלים ההמה ואינו יכול לקבל עוד המושכלות כי יעבר מוחו ולא יכנסו דברי קדושה במקום טומאה.

אמנם כשאדם מקדש עצמו אזי מקבלת הנפש זיכוך ע"י כי היא חלק אלקים קדוש ומצא מין את מינו, וזהו אל תשקצו נפשותיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם, אין כח בשרצים לשקץ ולטמא נפשכם עליונה, רק ונטמאתם בהם, אתם מתטמאים בהם ולא הנשמה, כי אני ה' אלקיכם והיא חלקו, לכן והתקדשתם והייתם קדושים אם תקדשו עצמכם תהיו קדושים כי קדוש אני ומצא מין את מינו אבל ולא תטמאו את נפשותיכם דייקא כנ"ל וק"ל.

חתם סופר

אם מתקדשים אז ה' יקדש יותר

והתקדשתם וגו'. פירוש אם אתם מתקדשים אני אקדש אתכם לכל יכנס לגופכם דבר שיקוץ על דרך אומרים אין הקדוש ב"ה מביא וכו' וכל שכן צדיקים עצמון, והעמידו התוספות מאמר זה בדבר איסור הנכנס לגופו של אדם כי הקדוש ברוך הוא ישמרהו בזה.

המקדש עצמו מלמטה סופו להיות קדוש

ובכל דחיה ודחיה שמדחהו ממוחשבתו אתכפא ס"א לתא ובאתערוותא דלתתא אתערוותא דלעילא ואתכפא ס"א דלעילא המגביה עצמה כנשר לקיים מ"ש אם תגביה כנשר וגו' משם אורידך נאם ה' וכמו שהפליג בזה פ' תרומה [דף קכח] בגודל נחת רוח לפני ית' כד אתכפא ס"א לתתא דאסתלק יקרא דקב"ה לעילא על כולא יתיר משבח' אחרא ואסתלקות' דא יתיר מכולא וכו'. ולכן אל יפול לב אדם עליו ולא ירע לבבו מאד גם אם יהיה כן כל ימיו במלחמה זו כי אולי לכך נברא וזאת עבודתו לאכפא לס"א תמיד... וכן בהרהורי מחשבתו אפי' במעט מזעיר דאתכפא ס"א לתתא אסתלק יקרא דקב"ה וקדושתו לעילא הרבה ומקדושה זו נמשכת קדושה עליונה על האדם למטה לסייעו סיוע רב ועצום לעבודתו ית'. וז"ש רז"ל אדם מקדש עצמו מעט למטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה לבד מה שמקיים מצות עשה של תורה והתקדשתם וכו' כשמקדש עצמו במזוהר לו ופ' והתקדשתם שתעשו עצמכם קדושים כלומר אף שבאמת אינו קדוש ומובדל מס"א כי היא בתקפה ובגבורתה כתולדתה בחלל השמאלי רק שבוש יצרו ומקדש עצמו. והייתם קדושים כלומר סופו להיות קדוש ומובדל באמת מהס"א ע"י שמקדשים אותו הרבה מלמעלה ומסייעים אותו לגרשה מלבו מעט מעט.

תניא - חלק א פכ"ז

מאמרים מתוך ספר אודה ה' בכל לבב

טוב להודות לה'

צריכים להכיר הניסים שבכל יום ויום

וידוע אהרן שתק וקבל שכר על שתיקתו, יל"ד מה ה' לו לומר. כתיב באיוב ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך בכל זאת לא חטא איוב ולא נתן תפלה לאלקים, הנה במדרש בר"מ שמונת בניו ונחמו אותו שבעל הפקדון ית"ש נטל פקדונו שהפקיד אצלו, והנה א"כ כל ירא ד' לא יתפעל על החזרת הפקדון אך אדרבא יתן שבח והודי' על שזכה לפקדון הלו כל זה הזמן עד עתה דכל זמן שהפקדון אצלו אינו מרגיש בטוב ואין הטוב ניכר אלא בהעדרו והי' ראוי לתת תודה והיינו דקאמר איוב ה' נתן וה' לקח פקדונו יהי שם ה' מבורך על הנתינה הראשונה שעכשיו הכיר רב טוב שהיה לו אך לזה צריך התחזקות הטבע לכשיתעורר על רב הטוב ורוצה להודות על העבר קרוב שיתפעל להתרעם על הלקיחה ממנו ע"כ קמ"ל בכל זאת לא חטא איוב בשפתיו ולא נתן תפלה לאלקים אעפ"י שברך והודה ה' אשר נתן ה' לו מעצור שלא ליתן תפלה על הלקיחה - אך אהרן כששמע ממרע"ה בקרובי אקדש והם ה' גדולים ממני וממך ה' לו להודות להי"ת שזיכהו בבנים כאלו, ומו"מ וידוע אהרן ולא הודה לה' כי חשש פן יתעורר על הלקיחה ולא יעצור כח כאיוב.

חתם סופר

קיבל תורה וכו', הבן.

אוהב ישראל

טעם אמירת פרקי אבות לטהר את עצמו בספירה

טעם אמירת פרקי אבות בין פסח לעצרת. הוא כי בימים האלו מחויב כל איש ואיש מישראל לטהר את עצמו בימי הספירה כמו שנטהרו ישראל מאז מטומאת מצרים כנודע מהזהרה הקדוש שבעה שבועות כענין ז' ימי הנדה הם. ולכן אומרים אז מסכת אבות כדי לראות ולהבין כל המדות טובות הנזכרים שם ולבסוף ולהשתוקק מתי אעשה כן גם אני ולשוב בתשובה שלימה לפני ה' יתברך. ולזאת יש במסכתא זו חמשה פרקים נגד ה' שערי בינה הכוללים. וכל אחד כלול מעשר הם נ' שערי בינה. עולם התשובה. וימים האלה נקראים אצל אומות העולם "מי", וגם הם מודים שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואה. ומ"י הוא מנין חמשים. והעיקר הוא שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואות הנפש. וכן יהי רצון שירפאנו ה' ונרפא אמן.

ע"י לימוד פרקי אבות מתקני את עצמו למתן תורה

אמר הקדוש המפורסם בישראל מורינו הר"ר פנחס מקארעץ זצוק"ל, איתא בכתבים שיכיון כל אחד בימי הספירה לתקן שורש נשמתו, כי עמ"ר בגימטריא י"ש, היא חכמה, יש מאין, והחכמה מאין תמצא, וכל אחד יש לו שורש בחכמה, ולכן אומרים בימי הספירה כל ישראל יש להם חלק וכו' לתקן נשמת כל אחד ולהעלות אותו, ובאמירת מסכת אבות גם כן היא כוונת כל הספירה עכ"ד, נראה לפרש, דהנה המוחין נקראו אבות כידוע לך, ותתבונן שמעשה אבות קדמו בתורה לסיפור נתינת התורה, הנה גם אנחנו עוסקים במסכת אבות קודם חג השבועות זמן מתן תורתנו, ובפרט לפי דרכנו אשר כל הנהו מילי מעלייתא משנת חסידים מסכת אבות נלמדים ממעשה האבות אשר מבוארים בתורה, המשכיל יתבונן ע"כ שם המסכת אבות והתחלת המסכת משה

בני יששכר - מאמרי חדש ניסן - מאמר יב

בספירה ממשיכים קדושה לכל השנה

ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים בן שנתו לעלה לה'. יש לרמוז בפסוק זה, כי הנה ידוע בספרים הקדושים אשר בלילי פסח נפתחין מוחין עילאין, ואחר כך במשך ימי הספירה בכל יום צריך האדם ליכנס בשער אחד משערי הקדושה עד חג השבועות, שאז היא הקדושה הגדולה - קדושת קבלת התורה. ומי שערב לבו לגשת אל הקודש והוא מעובדי ה' ושומרי מצותיו - יוכל לשער בעצמו שנתוסף לו תוספת קדושה בימים ההם. אכן, צריך האדם להמשיך על עצמו הקדושה שתהיה לו השארה על משך כל השנה.

וזהו ועשיתם ביום הניפכם את העומר שאז היא ההתחלה מימי הספירה וליכנס בשערי הקדושה; כבש מלשון עלה בכבש, שתעשה לך מעלה ומדריגה - שתמושך על עצמך קדושה כל כך; בן שנתו - שתהיה לך על כל השנה כולה מהשארת הקדושה, לעולה - שתוכל לעלות.

מאור ושמש

מצות ספירה להשתוקק להגיע ליום מתן תורתנו

משרשי המצוה על צד הפשט, לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל, וכמו שכתוב אם לא בריית יומם ולילה וגו'. והיא העיקר והסיבה שנאלו ויצאו ממצרים כדי שיקבלו התורה בסיני ויקיימוה, וכמו שאמר השם למשה וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה, ופירוש הפסוק כלומר, הוציאך אותם ממצרים יהיה לך אות שתעבדון את האלהים על ההר הזה, כלומר שתקבלו התורה שהיא העיקר הגדול שבשביל זה הם נגאלים והיא תכלית הטובה שלהם. וענין גדול הוא להם, יותר מן החירות מעבדות, ולכן יעשה השם למשה אות צאתם מעבדות לקבלת התורה, כי הטפל עושין אות לעולם אל העיקר.

ומפני כן, כי היא כל עיקרן של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות, כי המניין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. והוא שאנו מוניין לעומר, כלומר כך וכך ימים עברו מן המניין, ואין אנו מוניין כך וכך ימים יש לנו לזמן, כי כל זה מראה בנו הרצון החזק להגיע אל הזמן, ועל כן לא נרצה להזכיר בתחילת חשבוננו ריבוי הימים שיש לנו להגיע לקרבן שתי הלחם של עצרת.

החינוך מצוה ש"ו

ע"י כל ימי הספירה חוזרים ההארות של ליל הסדר

הנה הפוסקים כתבו טעם מפני מה אין מברכין זמן על מצות ספירה כמו שאנו מברכין על כמה מצות ומנינות עי"ש בדבריהם. ולפי הנראה יש לתרץ על פי דברי האר"י ז"ל שהאירו עינינו, כי בליל א' דפסח האירו מוחין דגדלות וקטנות וכל אורות שיאירו בימי הספירה הם נכנסין על ידי המצות והכוסות רק שאחר כך הם מסתלקים, וצריכים אנחנו לספור ספירה להכניסם על ידי מעשינו אחד לאחד עד חג השבועות כמ"ש בזה"ק

הספירה הכנה לטהרה בשבועות

וספרתם לכם וגו'. אומרו לכם לצד שיצו ה' לספור שבע שבתות, ואמרו ז"ל כי לצד שהיו בטומאת מצרים ורצה ה' להזדווג לאומה זו דן בה כמשפט נדה שדינה לספור ז' נקיים, וצוה שיספרו ז' שבועות ואז יהיו מוכשרים להכניסתם כלה לחופה, והגם כי שם ז' ימים וכאן ז' שבועות, לצד הפלות הטומאה וגם היותם בכללות ישראל שיער התמים דעים כי כן משפטם, ועיין מה שפרשתי בפסוק בחודש השלישי לצאת וגו', והוא מאמר הכתוב כאן וספרתם לכם פירוש סיבת ספירה זו היא לסיבתכם לטהרתכם שזולת זה תיכף היה ה' נותן להם התורה. ולדרך זה ידויק על נכון טעם ממחרת השבת ולא מיום השבת עצמו, כי כן משפט הספירה שיהיו כל הימים שלימים, ולצד שיום ט"ו בניסן שהוא יום השבת האמור כאן מקצת היום היו עדיין בארץ מצרים לזה יצו ה' לספור ממחרת, והגם כי זה היה בפסח מצרים, כמשפט הזה יעשה באותו פרק עצמו מדי שנה בשנה, כי כמו כן יעשה בסוד ה' כידוע ליודעי חן. וכפי הפשט לזכרון העובר ביום השבת לזכרון כי ששת ימים וגו' והמשכיל יבין. ועיין מה שפרשתי בפרשת בראשית בפסוק ויכל אלהים ביום השביעי.

אור החיים

זמן תיקון המדות

ימי הספירה באו לתקן המדות וזהו שדרך ארץ קדמה לתורה, היינו שצריך לתקן עצמו בשבועות הללו כדי שיוכל להכניס לעצמו דברי תורה:

חידושי הרי"ם

תיקון של כל השנה בימי הספירה

ואיש כי ימכור בית מושב עיר חומה, הוא הלשון שיחטא בברית הלשון אשר היא מסובבת חומה ואין לזה תיקון כ"א בתורה כמבואר במס' ערכין ותקוני' תלוי בימי ספירה שבין פסח לעצרת וביום העצרת הוא היובל שבו יתקנו כל בני תורה ויקנו בו שלימות, והיתה גאולתו על תום שנת ממכרו עד שיקבל תמימות שנה שהוא עומד בכל שנה ושנה מקבל תמימותו בימים האלה כדכתי' תמימות תהינה, ימים תהיה גאולתו ר"ל ידע בנפשו כי הוא גואל ימים עליונים שנפגמו, ואם לא יגאל ר"ל איז ח"ו יקום לצמיתות לקונה אותו הוא היצ"ה הלוחם על העיר ההיא הקטנה, ולא יצא יובל ביום מ"ת כשיקבלו כל בני תורה תמימותם, הוא בחוץ יעמוד ר"ל מהאי כיסופא.

חתם סופר

ע"י הספירה מאירים בסנפרינון

ובדרך קצו קצו באומרו וספרתם על דרך אומרים ז"ל כי נשמות עם בני ישראל הם בבחינת הלוחות, ובאמצעות תחלואי הנפש וטומאת התיעוב יתלכלכו ויחשיך אורם, וארז"ל כי הלוחות של סנפרינון היו. לזה אמר וספרתם לכם פירוש באמצעות מנין זה אתם מאירים כסנפרינון את עצמיכם.

אור החיים

והאר"י ז"ל. לכן סרה ממילא הקושיא הנ"ל דלא שייך ברכת זמן כיון שאין כאן בהירות חדש על ידי מצוה זו כי כבר נעשה הכל בכלל בליל א' דפסח והנה אפשר לפרש שאלת הבן החכם ששואל מה העדות והחוקים אשר צוה וכו', דהיינו ששואל טעם הענין וביאורו כיון שנעשה בליל א' דפסח כל התיקונים, אם כן מה העדות והחוקים אשר צוה ה' לספור אחר כך ספירה ואחת לאחת למצא לחשבון ולעשות התיקונים בעולמות לאט לאט, והתירוץ הוא, כי כתוב אומר ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה, דהיינו שיש באדם מוחין גדולות ושעות שיוכל לעבוד את בוראו בבהירות ובהתלהבות, ויש עתים וזמן שמסתלק ממנו המוחין ונשאר בקטנות.

עבודת ישראל

מלשון ספיר ויהלום שצריכים להאיר לעצמכם

וספרתם לכם ממחרת השבת וגו'. וספרתם מלשון ספיר ויהלום, שאתם צריכים להאיר לכם, עצמיכם, בתשובה מכל עונות. ממחרת השבת, רצה לומר מרוב הקדושה שבא לכם מיום א' דפסח, שבלייל פסח ממשיך קדושה משלושה מצות ומארבעה כוסות כנ"ל על שבעה שבועות של עומר.

עבודת ישראל ליום שני של פסח

ספירה הוא זמן תשובה

מיום הביאתכם וגו'. נראה לפרש על דרך הפסוק יראת ה' היא חכמה וסוד מרע בינה, פירוש מי שהוא סר מרע ועושה תשובה, הוא בינה בן י"ה כדכתיב בניס אתם לה' וגו'. ועוד יותר שב"ן י"ה מעורבים בשילוב להראות חיבת הקודש מחמת שעושה תשובה הוא מתדבק בהקב"ה באחדות גמור כביכול. ומה גם שאותיות ב"ן קודם אותיות י"ה ב' קודם ליו"ד ונו"ן קודם לה', משל לבן שהוא מתעתע בדרך ואחר כך כשהוא מתיישב והולך בדרך הישר אז האב לוקח אותו על כתפיו כדי שלא יחזור לאותו הדרך תעתוע, כך הקדוש ברוך הוא כביכול כשרואה אדם הולך בדרך לא טוב ואחר כך עושה תשובה לוקח אותו עליו ממש כביכול, ולכן אותיות ב"ן קודם מאותיות י"ה. וכמאמר חז"ל במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים וכו', וכשהוא סר מרע נעשה מאותיות מרע צירוף עמר, וזהו עמר התנופה רצה לומר מצרף אותיות מרע לעשות מהם צירוף עמר.

עבודת ישראל ליום שני של פסח

עבודת הספירה לתקן הז' מידות

או יבואר, וספרתם לכם, והוא קרוב לאופן הנ"ל. כי הנה בפסח נתגלה אלהותו על ידי ניסים ונפלאות, ושראו לעבדו, אמנם השם יתברך רוצה הגם שהוא מעורר אותנו מלמעלה לעבדו, שנהיה אנחנו חפצים להתעוררות הזה. וזה סוד הספירה, שבשבוע הראשון אנהנו חפצים באהבתו, ובשבוע השנייה אנהנו חפצים ביראתו, ובשבוע השלישית אנהנו חפצים שיתפאר בנו כאב המתפאר בבנו, ובשבוע הרביעית והחמישית שנאמין באמונת הבורא ברוך הוא, ובשבוע השישית שנהיה אנהנו דבוקים ומקושרים בעבודתו, ובשבוע השביעית שאנהנו ממליכים אותו על כל העולם כולו ועליו. לכן אחר שאלו המדות נמשכים מהבורא ברוך הוא באלו ימי הספירה, יש לאדם בימי הספירה להתבודד ולעבוד את ה' אלהיו, כיון שבאלו הימים נמשכים אלו המדות הישרים לעמו בית ישראל. ובפרט בעת הספירה יש לאדם לשמוח ולדבק את עצמו באלו המדות ישרים, כיון שאדם חפץ שמידות ישרים ימשוך בו, כמאמר חכמינו ז"ל בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו.

קדושת לוי אמור

ספירה תיקון מ"ב של אנא בכח

אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי כי אעבור בסך אדדם עד בית אלהים וגו'. דהנה אדמי"ר מוהד"ב זלה"ה אמר בפירוש הפסוק צמאה נפשי לאלהים לאל חי מתי אבוא ואראה פני אלהים, כי כל ימי הספירה אנו מיחלים ליום ל"ג בעומר שבו הרחמים גוברים על פי שם אכדט"ם שנתגלה בו, והוא האותיות בא"ב לפני אותיות אלהים, ונק' פני אלהים שבכל מדת דין צריך להיות בו פנים של רחמים ופנימיות שבו, וזה אמר בפסוק זה, א"ל ח"י, גימטריא מ"ט הם ימי העומר, [כמ"ש האר"ז] כי שם כד"ט עולה ל"ג. צמאה נפשי מתי אבא ואראה פני אלהים, הפנים שלו שהוא שם הנ"ל שיוצא מר"ת כ"י טובים דוידך מ"יין, שנתגלה הטוב הגנוז עכ"ל. ולפי דבריו גם הקפ"טל מורה על ימי הספירה שהוא קפ"טל מ"ב שבו ניתקן שם מ"ב של אנא בכח וכו'.

עבודת ישראל - ליקוטים

יום הספירה חשוב כשמונה ימים

והנה נודע שאף שבעת שהוציא הקב"ה ישראל ממצרים הוציאם בפעם א' מכל שערי טומאה, זה לא היה רק באותו יום, אבל אח"כ חזרו למדרגתם דאם לא כן יהיה ביטול בחירה לגמרי, והניחם הש"י על בחירתם כדי שיהיה להם שכר, ולכן בהיות שהיו צריכים שיהיו נשלמים בערך ת' יום שיצאו מהטומאה, וכבר אמרנו שזה כמעט דבר נמנע לכן מה עשה הש"י, מיד ביום השני דהיינו ממחרת הפסח צוה להם לספור העומר וסגולת מצוה זו לצאת ע"י ספירה א' מהיכל א' של טומאה מה שאי אפשר לפעול ע"י שאר מצות רק בשמונה ימים לצאת מהיכל א', וע"י ספירה פועלים זאת בפעם א' לכן סופרים מ"ט יום, וביום חמישים נתן התורה, ואז קיבל כל אחד מיישראל קדושה לפי ענינו כי היותר רשע שאפשר בעולם שהיה בתחלה בהיכל המ"ט כי מי שהוא בהיכל הני אין לו תקנה ולא דיברה תורה באלו אזי ביום הני טעם עכ"פ קצת מהקדושה שהתחיל לכנס בהיכל הראשון, ומי שהיה בתחלה בהיכל המ"ח בא אז להיכל השני של הקדושה, וכן כולם, ומי שהיה בתחלה חוץ לשער הטומאה הרי ביום נ' בא להיכל הני של הקדושה, ומי היה אז באותה מדרגה נעשה חירות ממלאך המות, חרות על הלוחות, וכמש"ל שמי שבא בהיכל הני הוא בן חורין.

וזהו מש"ה וספרתם לכם כו' תמימות תהיינה, ר"ל כי אלו ז' שבתות שהן מ"ט יום יהיו תמימות לא כמו ע"י שאר מצות שמהלך היכל א' אינו נגמר אלא בח' ימים, משא"כ ע"י הספירה נגמר המהלך ביום אחד, וכאמור. אכן סגולת התקדשות האדם וכניסתו להיכלות הקדושה וכן יציאתו מהטומאה הוא בלילה בעת השינה וכמש"ל בלשון החסד לאברהם, לזה ארז"ל דאין תמימות אלא אם כן סופר בלילה דוקא שאז עת התקדשות האדם והליכתו ממדרגה למדרגה, וכאמור, ואפילו מי שניעור כל הלילה אין בכך כלום כי נפשות כל ישראל דבוקים ובאים בלילה בסוד מ"יין נוקבין אף מי שאינו ישר מ"מ נפשו היא נכללת בכלל ישראל והם ישנים, ועכ"פ אין עת סגולה זו רק בלילה דוקא ולא ביום, ולכן אין תמימות אלא אם כן סופר בלילה.

ערבי נחל - פרשת שמיני

יכול לטהר להיות מוכן לקבל התורה

ימי הספירה מסייעין לאדם. שבאותן הימים נהפכו אבותינו משעבוד חומר ולבנים עד להיות מוכן לקבל התורה. ממילא גם עתה הזמן מסייע. וכן שמעתי ממו"ז ז"ל על הגמ' כולו שקיינא מפסחא עד מעצרתא כו'. שפת אמת אמור - [תרל"ג]

ימי הספירה הם בקדושת חול המועד

צוה בחג המצות שבעה ימים בקדושה לפניהם ולאחריהם כי כולם קדושים ובתוכם ה', ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות כימי עולם, וקדש יום שמיני כשמיני של חג, והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו את אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש ולכן יקראו רבותינו ז"ל בכל מקום חג השבועות עצרת, כי הוא כיום שמיני של חג שקראו הכתוב כן רמב"ן ויקרא כג לו

ימי הספירה, כל יום הוא לתקן מדה אחת ממ"ח דברים שהתורה ניקנית בהם, ויום א' העודף הוא לחזור ולשנות אותם.

חידושי הרי"ם

המחשיב את ימי הספירה ליטהר בהם זוכה למתן תורה

תא חזי, כל בר נש דלא מני חושבנא דא, אינון שבע שבתות תמימות, למוכי לדכיותא דא, לא אקרי טהור, ולא בכללא דטהור הוא, ולא הוא כדאי למהוי ליה חולקא באורייתא.

ומאן דמטי טהור להאי יומא, וחושבנא לא אתאביד מניה, כד מאטי להאי ליליא, לבעי ליה למלעי באורייתא, ולא תחברה בה, ולנטרא דכיו עלאה דמטי עליה בההוא ליליא, ואתדכי.

וזה"ק - אמור